

szemben az új hajózási út jelentékeny haszonnal kecsegtetett, mivel Szilézia részére a sőt ezentúl hajókon szállíthatták Zsolnáig. Maga Neffzer évi 6000 fortra teszi ama összeget, amit az állam az új hajózási úton csupán a sószállításnál megtakaríthat.

(Köz. pénz. levélt. Hungarica 14808 és 14318. fasc.)

Dr. Takáts Sándor.

Görög kereskedők Kassán. A 17-ik század közepén görög és örmény nemzetiségű kereskedők mind nagyobb számmal jelennek meg városainkban. Erről szól Kassa város 1663-ik évbéli jegyzőkönyve, a melyben április hó 26-áról a következő feljegyzést találjuk: „Az görögöket behívatta az nemes tanács, mivel úgy hallatik, hogy ők itt az hostáton batykót tartanának s praedicatiókat is tartanának; azért meghadta az nemes tanács, hogy azon batykót mindgyárt elküldjék s magok is az sokadalom után mindgyárt elmenjenek, mert itt lakni csak nem engedi őket az nemes tanács.“ Ez a rendszabály világot vet Kassa város tanácsának felekezeti türelmetlenségére is, — a b a t y k ó ugyanis papot jelent.

Kemény Lajos.

Szamarbehozatal 1542-ben. A török ellen viselt háborúkban a szamar igen használható teherhordó állatnak bizonyult. Ezért I. Ferdinand nagyobb számmal hozatta e derék állatokat Olaszországból és déli Franciaországból. 1542. február 21-én is elrendelte, hogy sok szamarat hozzanak, de ne Nápolyból, hanem Leon-ból.

(Köz. pénz. levélt. Österr. Denkbuch 53. kötet.)

Regstrom a barom- és juhvételről Kassa város számára a mézár-székre az 1617. szept.-decz. évnegyedről.¹⁾

I. A barom vétele.

Vettek barmot (tehenet és ökröt): Radácson (10 darabot), Kendiben (4 darabot); Ungvári sokadalomban (48), Nagy-Mihály (31), szécsi sokadalomban (21). Továbbá Gönczön, Budaméren, Bajkóczon, Tehányban, Széplakon; ujfalusi és rozgonyi embertől, egy oroszról.

Szept.-decz. negyedévben összesen 483 barmot 4536 frton és 97 pénzen. A barmok egyike döggel halt meg, melyet 8 frton vettek. Egy-egy barom átlag 9 frt 39 krba került.

Az ökör ára 6 f. 60 krtól 14 f. 36 krig változott.

A meddő tehen ár 5—6 frt volt.

Juhot vettek összesen 452 darabot 389 frt 19 pénzen. Ketteje meghalt. Egy-egy darab ára 55 denártól 1 frt 18 denárig változott. 78 db. öreg juh 55 f. 96 d.

¹⁾ A mézár-szék tartása, baromvágás Kassa szab. k. város jogai közé tartozott, épen úgy, mint pl. az italmérés. A húst aztán kiadták a mézárosoknak, kik bizonyos nyereséggel árulták.

Kemenczén (54), Lipóczon (13), Herleinban (Ránk) (9) vettek. Reiner Menyhérttől (hires kassai bíró) 26 darabot, Opinából 128.

II. Eladás.

Kimérés végett húst adtak aug. 31-ikén Meleg Andrásnak 4 ökröt, tagja nyom 1684 fontot, aprólék faggyuja 55 fontot, szinbús marad 1629 font, melyet 2 pénzen adtak ki; összesen 32 frt 58 pénzért.

Vencel Sámuelnek és Mészáros Ábrahámné fiának együttesen csak 16 frt 52 pénz árát adtak át e napon.

Kapnak még barmot e három mészároson kívül: Nagy Mihály, Petris András, Péter Kuncz szolgája Turczor János, Demeter János, Melius Bálint, Száraz Mihály, Mészáros Boldizsár, Mészáros Pál, Mészáros Bálint, Mátyus Bálint; nevükről ítélve majdnem kivétel nélkül magyarok. A legtöbb, a mit egy-egy napon kap, 8 d. (Mátyus Bálint), a legkevesebb 2.

Napokint sok barmot vágtak: szept. 18-ikán 11-et, 22-ikén 49-et, 29-ikén is 49-et. Okt. 6-ikán 42-öt, 12-ikén 50-et; a közbeeső napokon nem vágtak.

Összesen árultak 2996 frt árát. A levágott barom belének ára, melyet a mesterek feleségei adtak el (ma is szokásos, hogy ezek ára a feleségé) 152 frt.

A hús fontja eleinte 2 denár, később 2 $\frac{1}{2}$ d. volt.

Szept. 14-től nov. 24-ig, tehát 2 hó és 10 nap alatt 450 juhot 337 f. 34 pénzen mértek ki, fontját 2 pénzen.

283 bórért 644 frt 45 denárt kaptak; darabjáért 3 frt 25 d. — 2 f. 50 d. Eladtak pedig a zolnai posztómetőknek 120 bört 300 frtért à 2 f. 50 d.; gerberéknek, szijgyártóknak.

Ökör-faggyut 24 $\frac{1}{2}$ mázsát à 10 frt, összesen 240 f.

Juhbört 450 db. à 32 d., összesen 144 f.

III. Elszámolás a pénzről.

A fizető tiszték a baromvásárlásra aug. 31-től okt. 5-ig készpénzt adtak 1758 frt 2 d.

Ebből készpénzül fizettek vissza 942 f. 47 d. A tanácsház padjára 199 bört adtak à 2 f. 50 d. = 492 f. és 35 $\frac{1}{2}$ mázsa faggyut à 9 f. = 318 f. 5 d.

Tiszta nyeresége volt ez eladásnál a városnak 216 f. 65 d. és tehén meg juh faggyu maradt 40 $\frac{1}{2}$ mázsa.

Ebből fizettek a 12 mészáros legénynek aug. 30. decz. 2., azaz 13 hétre à 1 frt = 156 frt.

A barompásztornak 1 hétre 30 d., 13-ra	3 f. 40 d.
„ „ „ szolgálatjára	7 f. — d.
A mesterlegénynek 13 hétre	13 f. — d.
A juhásztornak 13 hétre	3 f. 90 d.
bocskorra	— f. 25 d.

A szekeresnek, ki a vágóhídról a tehéntagot hordta, egyől 5 denárt, összesen a 432-ért	24 f. 20 d.
A faggyu számára 13 hordó à 50 d.	6 f. 50 d.
„ „ „ 6 alföldi hordó à 25 d.	1 f. 50 d.
	<u>Összes költség 216 f. 65 d.</u>

Maradt faggyu 40^{1/2} mázsa.

Kassa város levéltára 5740. sz.

Közli: *Kerekes György.*

A törökök és pénzforgalmunk. Nádasdy Ferencz országbíró 1666. márczius 19-én arra a meglepő dolgra figyelmeztette az udvari kamarát, hogy a törökök Magyarországbán az aranypéni értékét 4 forintra, a tallérét pedig két forintra emelték, illetve a magyar pénzeket ezentul ilyen értékben fogadják el. A törökök e fogással azt akarták elérni, hogy a kereskedők minél több jó pénzt hozzanak közékük. Mivel az aranynek és a tallérnak a magyar király területén távolról sem volt ily magas értéke, a törökök fentebbi ujitása nagy kárt és veszedelmet hozhatott az országra. Nádasdy Ferencz jól látta a veszedelmet, s azért figyelmeztette rá az udvari kamarát. Különben Leslie gróffal is értekezett ez ügyben, de tőle sem sokat várt, mivel a törökök nem egykönnyen állnak el a most behozott ujitástól. Néhány évvel Nádasdy jelentése után már az egész ország megérezte, hogy a jó pénz napról-napra kevesbedik. A bajt csak növelte a keleti kompánia megalakulása; mert ez is sok pénzt vitt török területre, s csupán árukat hozott vissza. Az udvari kamara egyebek közt úgy igyekezett a bajon segíteni, hogy azokat, kik a bécsi pénzverő részére aranyat és ezüstöt avagy összezúzott ezüstöt (pagament) szállítanak, felmenté a vám és a harminczad fizetése alól. Ez az intézkedés azonban nem szüntette meg a bajt, amire Nádasdy még idejekorán figyelmeztette a kamarát.

(Köz. pénz. levélt. Hungr. 14560. fasc.)

Dr. T. S.